ननु शौर्येणदैवंहनिष्यामीतिचेत्तत्राह ॥ कश्चेति ॥ यस्यदैवस्य ग्रहणंज्ञानं ज्ञानजनकं ॥ कर्मणः फलादन्यन्नदृश्यते ॥ एवच नित्यकार्यानुमेयतया प्रागज्ञानत्वात् योहु मराक्यं जातेतुफले विफलंयुद्धं ॥ फलेनतस्यनाशाच्चेतिभावः ॥ २१ ॥ सर्वतोदैवमेवप्रबलं ॥ पौरुषंतुकाकतालीयमित्याह ॥ सुखेत्यादि ॥ भवाभवौ बंधमोक्षौ ॥ ए षांमध्ये यस्ययत् तथाभूतं अचिंत्यकारणकं किंचित्कार्यं तत् ननु निश्चयेन दैवस्य कर्म फलं ॥ २२ ॥ दैवप्राबल्यमेव दृढयति ॥ ऋषयइति ॥ विश्वामित्रादयः ॥ मन्युः क्रो धः ॥ बहुवचनं व्यक्तिबहुत्वात् ॥ तैर्भ्रश्यंते अभिभूयंते ॥ २३ ॥ पुनरपि स्ववनवासस्य दैवजत्वं दृढयितुं ॥ दैवकार्यलक्षणमाह ॥ असंकल्पितमिति ॥ आरंभैर्यत्नैः आ

कश्चदैवेनसौमित्रेयोद्दुमुत्सहतेपुमान् ॥ यस्यनुग्रहणंकिंचित्कर्मणोन्यन्नदृश्यते ॥ २१ ॥ सुखदुःखेभयक्रोधौलाभालाभौभवाभवौ ॥ यस्यकिंचित्तथाभूतंननुदैवस्यकर्मतत् ॥ २२ ॥ ऋषयोप्युग्रतपसोदैवेनाभिप्रचोदिताः ॥ उत्सृज्यनियमान्तीव्रान्भ्रश्यंतेकाममन्युभिः ॥ २३ ॥ असंकल्पितमेवेहयदकस्मात्प्रवर्तते ॥ निवर्त्यारब्धमारंभैर्ननुदैवस्यकर्मतत् ॥ २४ ॥ एतयातत्त्वयाबुद्ध्यासंस्तभ्यात्मानमात्मना ॥ व्याहतेप्यभिषेकेमेपरितापोनविद्यते ॥ २५ ॥ तस्मादपरितापःसन्त्वमप्यनुविधायमां ॥ प्रतिसंहारयक्षिप्रमाभिषेचनिकांक्रियां ॥ २६ ॥ एभिरेवघटैःसर्वैरभिषेचनसंभृतैः ॥ ममलक्ष्मणतापस्येव्रतस्नानंभविष्यति ॥ २७ ॥

रब्धमुपक्रांतं कार्यंनिवर्त्य यदसंकल्पितमेवाचिंतितमेवाकस्मात्दृष्टहेतुंविना प्रवर्तते तद्दैवस्यकर्मननु ॥ २४ ॥ उपसंहरति ॥ एतयेति ॥ तत्त्वया यथार्थया बुद्ध्या बुद्धियोगेन आत्मनांतःकरणस्थेनात्मानमंतःकरणं संस्तभ्य यदितिष्ठसीतिशेषः ॥ तदामेभिषेकेव्याहतेपि तवपरितापोनविद्यते नभवति ॥ २५ ॥ अथ तत्कालकर्तव्यंनियुंक्ते ॥ तस्मादिति ॥ उपदिष्टबुद्धियोगबलादित्यर्थः ॥ अपरितापः परितापहीनःसन् त्वमपि मामनुविधाय मामनुसृत्याभिषेचनिकींतत्प्रयोजनकांक्रियामलंकारं ॥ प्रतिसंहारय निवर्तय ॥ अनेन गूढं लक्ष्मणस्यापि वनगमनंसूचितं ॥ २६ ॥ तापस्ये तद्रूपव्रतस्यसंकल्पे व्रतस्नानं व्रतसंकल्पायाऽपेक्षितंस्नानं व्रतस्नानं तदेभिर्भविष्यतीतियोजना ॥ २७ ॥